

SzocKafé, 2005. december 2. Szociális szakmák Európában - trendek, tendenciák, tévutak

A 2005-ös év utolsó SzocKaféja több szempontból is kivételes volt, hiszen a Hegyesi Gábor előadása - melynek előzménye a 3Sz seregélyesi konferencián tartott prezentációja – gyakorlatilag közkívánatra került a rendezvénysorozat témái közé.

Az előadó nem szeretne volna egyszerűen csak megismételni a korábbi szereplését és mindvégig arra törekedett, hogy a hallgatóság minden tagjának – azoknak, akik már hallották és azoknak is akik még nem – érdekes és izgalmas legyen a produkció.

A megvitatásra szánt kérdések között egyebek mellett szerepelt:

- A szociális munkások/pedagógusok alkalmazásának EU-szintű szabályozása: a minőség versus olcsóság;
- Sztenderdek, protokollok, normák az alkalmazott szociális szakemberek irányításában: menedzserializmus versus szakmai autonómia;
- Egyéb fontos trendek az EU-ban és azok hatásai.

Hegyesi Gábor részletesen kitért az EU és a szociális szakmák viszonyára is, az alábbiak kiemelésével:

1. Kötelező kúr: a szubszidiaritás elve
 2. A helyzetet színező, alakító, egyszerre ható tényezők
- Politikai irányultságok EU szinten;
 - Az Agenda 2010, a „Lisszabon Stratégia”;
 - A „jóléti államok” modellek szerint eltérő átalakulása;
 - Szociális munka, mint önálló szakma, s mint alkalmazott szociálpolitika;
 - A Szociális Alap pénzelosztási elvei;
 - A Bologna folyamat
 - A Koordináció Nyitott Módszere

A továbbiakban a fenti erőterben lejátszódó esetekről és folyamatokról hallhattunk:

1. Megoldások és kísérletek a szociális szakma és szakemberek védelmében az alkalmazás feltételeinek szabályozása által:

- az izlandi modell;
- az angol modell;
- az általános európai gyakorlat tükrében.

2. Szervezeti változások:

- Decentralizáció

- Privatizáció, dereguláció
- Alkalmazkodóképesség növelése
- Standardizáció
- Menedzserializmus
- Projekt kultúra terjedése és veszélyei, esetleges tévutai: a pályázatok irányítják a munkát, bizonytalanabb alkalmazási szituáció, romló munkaminőség, rövid távú gondolkodás.

3. A szociális szakma változásai:

- Eset menedzsment
- Az „identitás” kérdésének felerősödése
- A szakma fregmentációja
- A „minőség”, mint kontrollmechanizmus
- A legjobb példák keresése („best practice”)
- Evidencia alapú szociális munka
- Aktiválás: több mint technika, lehetőségei: saját erőforrások mobilizálása, az egyéni büszkeség helyreállítása, a „jóléti függés” gyengítése. Veszélyei: az egyén felelősség, önhibáság újra-erősítése, az autonómia illúzióját kelti, valamint nem figyel a strukturális összefüggésekre.

4. A szociális képzések változásai:

- A Bologna folyamat és annak veszélyei
- A képzés minőségbiztosítása
- Kompetencia alapú képzés.

Végül rövid áttekintést kaphattunk a stratégiai válaszokról is, melynek középpontjában a „jóléti társadalom” koncepciójának megvalósítása áll:

- A nonprofit/civil lehetőségek kihasználása: szociális érdekképviselet, önkéntesek és kliensek bevonása, sajátos minőségi koncepció alkalmazása
- Az állami szociális ellátás újradefiniálása
- Új piaci szereplői magatartások
- A Social Economy koncepciója
- Európai szintű szociálpolitikai szabályozás
- A kölcsönös függés szolidarisztikus koncepciója.

A hallgatóság köreiből érkezett kérdésekre adott válaszában Hegyesi Gábor kiemelte a szakmai koncepció alapelemeit: a szociális munka probléma-megoldási módját, az önismeretet és önértékelés

fontosságát, valamint az értékeket. Véleménye szerint, ha a képzés során ezekre építünk, akkor a folyamat nem vezet fragmentációhoz.

Lejegyezte: Bujdosó Judit